

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Банківська система України є важливою складовою функціонуючого фінансового ринку. Від рівня розвитку і стабільності банківської системи залежить рівень стабільності всього національного господарства. Банківський сектор є найважливішим індикатором не тільки фінансової системи, а й економіки в цілому.

У сучасних умовах банківська система України перебуває у найскладнішій ситуації за весь період свого існування від моменту здобуття незалежності. Поєднання низки несприятливих об'єктивних і суб'єктивних чинників світового і національного економічного розвитку, зовнішньої і внутрішньої політики вилилось у безпрецедентну за масштабами і наслідками для економіки банківську кризу, від подолання якої вирішальною мірою залежить економічне майбутнє нашої держави.

За останні роки в Україні відбулося значне скорочення кількості працюючих банків (рис. 1). За твердженням керівництва Національного банку України відбулося перезавантаження банківського сектора – з ринку вивели банки, які не відповідали вимогам НБУ. На 01 січня 2017 року кількість працюючих банків, без урахування неплатоспроможних, склала 98 банків, що на 78 фінансових установ або на 55,68% менше ніж у 2010 році.

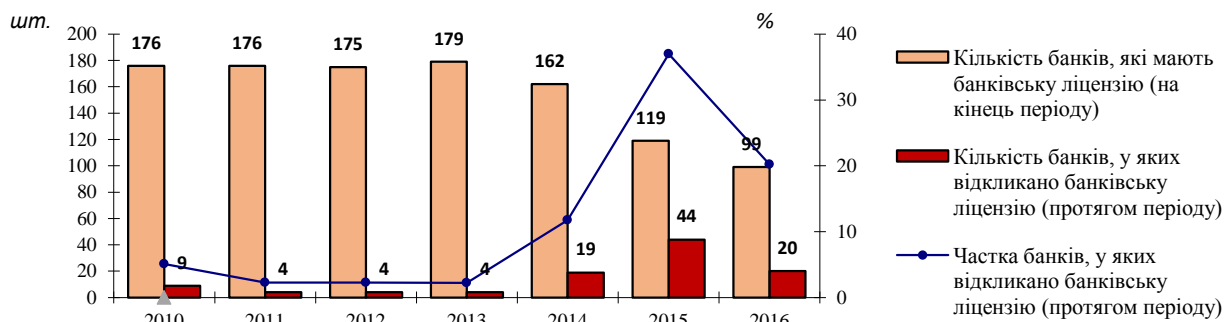

Рис. 1. Динаміка кількості банків в Україні за 2010–2016 рр. [1]

Підтримуємо думку, д.е.н., проф. О. Дзюблюка, що загострення кризи у банківському секторі країни, що триває від початку 2014 р., стало результатом нагромаджених упродовж двох десятиліть розвитку нашої країни цілої низки макро- і мікро-економічних проблем, які проявились під впливом дії каталізуючих чинників широкомасштабного поєднання політичної та фінансово-економічної криз, що нарівні з військовим конфліктом по суті зруйнували фінансову стабільність держави. Банківська система у цих умовах перестала виконувати головну свою функцію – акумуляції й перерозподілу грошових капіталів в економіці задля стимулювання виробничого зростання – і перетворилася на фактор генерування фінансової нестабільності з негативними наслідками для економічного розвитку [2].

Для підвищення стабільності банківської системи, на наш погляд, необхідним є вирішення комплексу проблем, які спричиняють макроекономічні дисбаланси. Зокрема, основними проблемними моментами виступають:

- величезним відтоком коштів з депозитних банківських рахунків та зменшенням ресурсів банків, в т.ч. за рахунок зменшення надходження виручки від усіх видів послуг;
- нагромадження значних обсягів проблемних кредитів у структурі кредитного портфеля через зростання заборгованості за кредитами, наданими фізичним особам, суб'єктам господарювання та небанківським фінансовим установам;
- збільшення витрат банків та наростання збитковості діяльності банківських установ в цілому;
- загострення проблеми недостатнього рівня капіталізації банків, загострення ситуації щодо дотримання показників статутного і регулятивного капіталу банків;
- нарощуванням вкладень банків у цінні папери;
- зниження довіри до банківської системи.

¹ Дані про кількість банків України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/files/6-Banks.xls>.

² Дзюблюк О. Актуальні проблеми розвитку банківської системи України / О. Дзюблюк // Банківська справа. – 2016. – № 1. – С. 3-32, С. 4.